

אבא, חזרתי

וי"ז בתמוז תשפ"ג

צמרמורת

זו ההרגשה שתופסת את הלב בשעה שצלם המערכת מבקש משמואל סוכות ואביו להפגין מחווה טבעית כל כך עבור אבא ובן: להתחבק.

שמואל סוכות מתנצל. "גם עכשיו, תקופה לאחר שהתקרבונו בחזרה, אני עדיין לא מצליח לאזור עוז ולחבק את אבא שלי. שנים כל כך ארוכות של ניכור וניתוק לא נמחקות ברגע אחד, וגם לא בכמה שנים", הוא אומר במבוכה.

רגעים ארוכים של שתיקה מעיקה. שמואל ואביו מחליפים מבטים. אפשר לחתוך את המתח בסכין. את המחסום הנפשי אפשר לזהות מקילומטרים. אבל אז זה קורה. רגע שעבור כל אב ובנו הוא טבעי כל כך.

שמואל ואביו מתקרבים זה לזה. חיבוק אמין. בפעם הראשונה. חיבוק כל כך טבעי, אבל כל כך לא טבעי בסיפור החיים הכל כך מפותל וכל כך כאוב של אב ובנו שבמשך תריסר שנים היו מנוכרים.

שמואל סוכות היה בחור בן 16, בישיבה קטנה באשדוד, כאשר התעורר באחד הימים לפנות בוקר והרגיש שמהו בליבו מתפרץ החוצה. בשקט מוחלט, כדי שלא להעיר את חברי החדר, הוא לקח דף ועט, והחל לרשום משפטים רבים שכל אחד מהם מתחיל במילה: "אבא". הוא התכוון לאבא שבשמיים. "אבא, למה מגיע לי לחפש בכל שבוע

בר מצווה בעיניים מושפלות, ליל הסדר ללא שאלות וילדות

עשוקה ללא אבא | מה עובר

על ילד שמנותק מאביו במשך

12 שנים? איך נראה אירוע בר

מצווה שבו בית הדין 'מכריח'

את הבחור לפגוש את האב?

איך נראות חתונות משפחתיות

בלי אבא? | ומה גורם בסופו

של דבר לחיבור מחודש ולקשר

שבכל יום מתחזק עוד | **הזמר**

שמואל סוכות פוגש מחדש

את אביו, והם חושפים

לראשונה סיפור חיים סוחט

דמעות | ויש להם מסר: לעולם

אל תנתקו בין הורים לילדים!

אריה ארליך

צילום: אלחנן קוטלר

אחרי 12 שנות ניכור: ר' מנחם
ובנו שמואל בחיבוק מאחד

"הסיתו אותי
נגדך, טכטפו
לי שאתה אדם
מסוכן". שמואל
סוכות עם אביו

התחלנו ללעוג לאבא ולדבר נגדו. היו צוחקים שהלכנו לפגוש אותו, ועל המספר שלו בצג הטלפון כתבו את המילים: 'לא לענות'"

איפה להתפלל בשבת?
"אבא, למה אין לי אבא שהולך איתי בכל
שבוע לבית כנסת?"
"אבא, למה אין לי אבא שמתקשר לישיבה
ושואל מה שלומי?"
"אבא, למה אין לי אבא שמתעניין
בציונים שאני מקבל?"

היו שם עוד כשלושים שאלות זועקות,
שהגיעו מהמקום הכואב ביותר בלב.
השעה הייתה חמש לפנות בוקר. הוא יצא
מהישיבה וחפש את הפח הרחוק ביותר,
כדי שחלילה לא יהיה אף אחד בעולם
שיראה את הפתק. רק אז הרשה לעצמו
לקרוע את הדף לאין-ספור חתיכות, אבל
עדיין לא העז לזרוק. הוא המתין שחנות
המכולת הראשונה תיפתח, קנה גפרורים,
הצית את פיסות הדפים ולחש לשמיים,
ללא קול: "זה קורבן ממני אליך".

שמואל סוכות מרים אלינו את עיניו
אחרי שהוא מתאר את הדברים. כבר
דקות ארוכות שאנחנו יושבים ומשוחחים
על סיפור חייו: חייו של מוזיקאי צעיר
ומבטיח, שבחודשים האחרונים החל
לפרוץ לתודעה וכיום הוא שר בשמחות
ובאירועים ומפרסם קליפים שזוכים
למאות אלפי צפיות. אבל עמוק בלב הוא
נושא מטען כאוב ובלתי נשכח משנות
הילדות שלו.

הוא לא יתום. יש לו אבא בריא ושלם,
אך כפי שהוא מציין, קל יותר בדורנו
להיות יתום, כי יש הרבה אנשים וארגונים
שמרחמים ודואגים לו, מאשר לילד במצב
מנוכח.

"אני לא הייתי יתום. היה לי אבא שאפילו
אהב אותי ודאג לי מרחוק. רק שהתופעה
הכואבת שנקראת 'ניכור הורי' לא פסחה
עלינו, ובמקרה שלנו לא דיברתי אף לא
מילה אחת עם אבא שלי במשך 12 שנים".

'אבא לא לענות'

כשסוכות חוזר אל שנות ילדותו, קשה
לו לשים את האצבע על דבר מה חריג.
"עד גיל שמונה החיים שלי היו רגילים
למדי", הוא מציין. "היינו משפחה רגילה
שהתגוררה בחצור הגלילית. אבל בגיל
שמונה, הכל התהפך ב'בום' גדול.
"זה קרה באחד הימים של מלחמת לבנון
השנייה. מצאתי את עצמי ללא שום
התרעה בבני ברק, עם כל המשפחה
בביתם של סבא וסבתא. באותו זמן
לא הבנתי שום דבר. לא ידעתי שאבא
ואמא שלי יותר לא יחיו ביחד וגם לא
הבנתי את הסיפור שמסתתר מאחורי כל
הדרמה".

ולדבר איתנו, הייתי חווה התקף חרדה, כי באמת פחדתי ממנו. היו אנשים קרובים שניסו לדאוג לי, לקחת אותי למשרד הרווחה ולעזור לי כי 'מסכן, אבא שלו מתנכר אליו', בזמן שהדברים היו הפוכים לחלוטין: אנחנו התעלמנו מאבא, בזמן שהוא שיווע לקשר איתנו".

אחד הדברים המפתיעים והקשים להבנה בסיפורו של שמואל הוא שבאותן שנים הוא היה נראה כלפי חוץ ילד שמח וחברותי, שמצליח מאוד בלימודיו, אהוב על חבריו ומנהל שגרת חיים רגילה לכל

לפגוש אותו, ועל המספר שלו בצג הטלפון כתבו את המילים: 'לא לענות'. "אני המשכתי להגיע למפגשים עם אבא, אבל באחד הימים צץ בינינו ויכוח קטנטן על משהו שביקשתי ולא קיבלתי. אני זוכר את עצמי חוזר הביתה בשמחה ומודיע לאחיותיי: 'גם אני איתכן, לא הולך יותר לאבא'. בסופו של דבר המשיך אבא לשמור על קשר רק עם שתי אחיותיי הקטנות, אך לבסוף גם זה נגמר".

שמעתם ממנו משהו במשך השנים? קיבלתם דרישות שלום?

סוכות עוצר לרגע, ומבקש להדגיש: "אני יודע שיתכן שבמהלך השיחה שלנו יישמע שאני מחסיר פרטים, אולי גם לא הכל יהיה מובן, כי לא על הכל אפשר לכתוב ולספר. אני יוצא עם הסיפור שלי כדי לתת כוח לאחרים שנמצאים במצבים דומים. שיבינו שהם לא לבד, ושיש סיכוי לצאת ממצבי חיים כאלה, גם כשהם נראים קשים ממש".

באותו זמן שהתחיל להתחולל הסיפור נראה שאיש לא שיער להיכן הוא יתגלגל. "תקופה קצרה לא פגשנו כלל את אבא והתגוררנו אצל סבא וסבתא", הוא מציין.

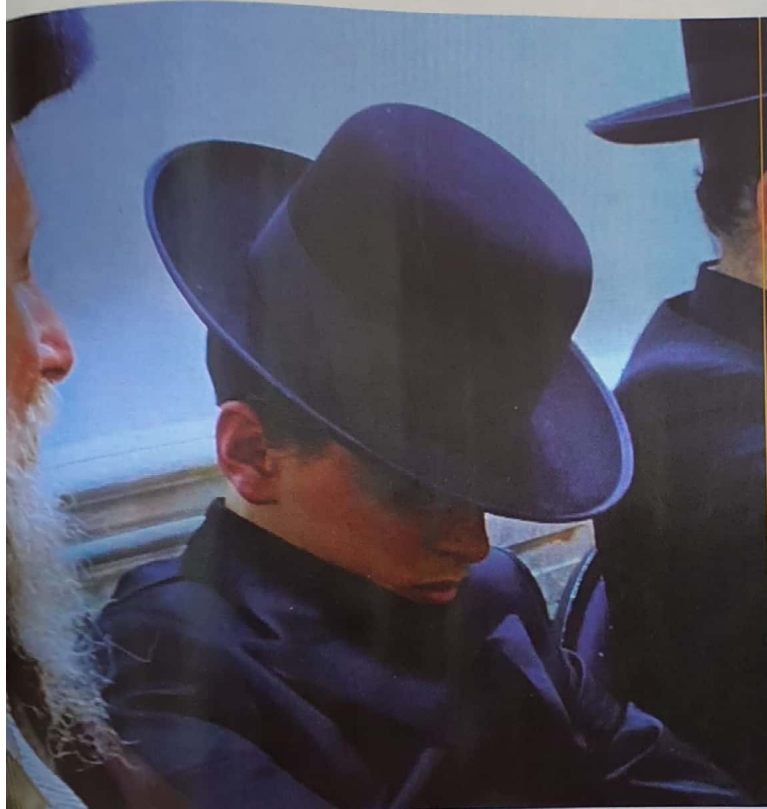
"בהמשך עברנו להתגורר בבניין סמוך ובתחילה שמרנו על קשר עם אבא. הוא היה מגיע לביקור מדי יום חמישי ובכל פעם לוקח אותנו, קונה לנו מתנות קטנות, מתעניין בחיים שלנו. במקרה שלי, למשל, הוא זיהה שאני מאוד אוהב מוזיקה ושולח אותי ללימודי פסנתר בעלות של תשעים דולר לשיעור.

"בכל סיפור כזה", נאנח שמואל, "יש את ה'נשמות הטובות'. עסקנים, מאכערים, טוענים רבניים וכל מיני דמויות שנכנסים לתמונה ובאים כדי לנצח. טובת הילד לא מעניינת אותם, וגם לא טובתם של שני ההורים. מה שהם רואים לנגד העיניים זה לנצח ולהביס. אני ואחיותיי, היינו הקרבנות של התרבות הזאת.

"הרגשנו שאבא משקיע בנו. אבל פתאום התחילו להגיד לנו על אבא שלנו דברים קשים ממש. הסבירו לנו שאבא עלול להזיק לנו, והשמיעו עוד משפטים קשים ביותר, שילדים לא היו לנו כלים ויכולות להתמודד איתם.

"אחרי כמה שבועות", הוא מוסיף, "שמתי לב שאחותי הגדולה מפסיקה להגיע למפגשים עם אבא. עוד לא ייחסתי לכך חשיבות, אבל אחרי שחלפו עוד כמה חודשים הייתה אחות נוספת שהפסיקה לבוא ואז הצטרפה גם האחות השלישית. לא באמת הבנתי מה קורה, אבל שמתי לב שבבית מתחילים ללעוג לאבא ולדבר נגדו. היו צוחקים עליי ועל אחיותיי שהלכנו

"במשך כל שנות הניתוק לא התייאשתי. גם בזמנים הקשים האמנתי שזה יכול לקרות"

"הייתי חתן הבר מצווה הכי מסכן בעולם". תמונת בר המצווה הטראומטית

דבר. "הייתה הפרדה מוחלטת בין החיים בבית לחיים בחוץ", הוא מבהיר. "בחיידר הייתי הילד החברותי והמצליח שקוצר ציונים טובים ומגיע להישגים יפים. אבל בבית הרגשתי שאני בתוך טראומה. במבט לאחור אני מבין שגזלו ממני את אבא, וזו החוויה הקשה ביותר שילד עלול לעבור. אני לא חושב שזה הגיע מרוע, וגם מתפלל בכל יום לא לדון אף אחד מהאנשים שגרמו לכך. אבל ביני לבין עצמי אני יודע שהמצב הזה הוא עוול נוראי. זה לגנוב לילדים, במקרה שלי קטנים, את החיים ואת הקשר עם האדם היקר להם ביותר".

"בוודאי. אבא ניסה לשמור על קשר בכל דרך אפשרית. הוא היה שולח מכתבים, קונה לנו מתנות ומתקשר אלינו. אבל אנחנו לקחנו את הכסף והמתנות וקרענו את המכתבים, בלי לקרוא אותם בכלל. הרגשנו שאנחנו לא מסוגלים ולא רוצים לפגוש אותו. היינו כל כך מוסתים נגדו, עד שממש פחדתי ממנו. אם למשל הייתי שומע שהוא נמצא בבני ברק, הייתי רועד כולי ומפחד לצאת מהבית.

"קשה ומטלטל לומר את זה, אבל הדמות הכי שחורה והכי מפחידה בעיניי באותה תקופה הייתה דמותו של אבא. אם במקרה הייתי נתקל בו – מה שקרה מדי פעם כשהוא ניסה לבוא לפגוש אותנו

מונסיים לשוב להיות
כמו פעם אך עדיין
זקוקים להשלים
פגמים. ר' מנחם
ושמואל סוכות

טראומת בר מצווה

ככל שגדל כך חש שמואל יותר בחסרונם של אביו, ועם זאת המשיך להיות מוסת נגדו ולשמוע עליו את הדברים הקשים ביותר שילד יכול לשמוע. "טפטפו לי כל הזמן לראש שאבא הוא אדם מסוכן בדעותיו, במעשיו ובהשקפותיו ואסור לנו להיות איתו. לאבא לא היה שום סיכוי להוכיח לנו אחרת, כי הוא היה מראש בעמדה של מפסיד. לא היה לו שום סיכוי להתמודד עם הדברים".

כששמואל הגיע לגיל 12 הוא הובא למשרד הרווחה מצויד בדף שעליו כתבו לו בעט פיילוט 0.4 אדום שלושים סיבות שבשלן הוא לא מעוניין בקשר עם אבא שלו. "היום אני נזכר בדף הזה ובוכה, כי מדובר בגיבוש שטויות שהן אפילו לא סיבה למריבה בשעת מעשה, בטח שלא לניתוק קשרים.

"המסמך הזה היה תוספת לטענות שהופנו כלפיו וגרמו למשרד הרווחה לפסוק שאבא 'לא כשיר לגדל אותנו'. אומנם מבחינה רשמית היה מותר לו לפגוש אותנו, אבל אנחנו עשינו הכל כדי למנוע את המפגשים האלו, כולל בריחה מהבית בזמנים שידענו שהוא עומד להגיע, הימנעות מהרמת שיחות טלפון וכדומה". שיא השיאים הגיע בשמחת בר המצווה, שהפכה לאירוע טראומתי שנחקק בליבו של שמואל באופן בל יימחה. "ככל שהתקרב תאריך הבר מצווה, כך הבנתי שאני בבעיה. מצד אחד לא ייתכן שלא להזמין את אבא לאירוע, אבל מצד שני לא הייתי מוכן לפגוש אותו.

"בתקופה של לפני בר המצווה התנהל משא ומתן מול בית הדין. הם שלחו אליי שליחים והבהירו לי שאבא יהיה חייב להיות נוכח בבר מצווה שלי. בתגובה פרצתי בבכי והסברתי לדיינים שאני באמת לא רוצה שאבא יבוא לבר מצווה. החלום השחור ביותר שלי היה שהוא יבוא.

"למרות הבכי וההסברים, הבהירו לי הדיינים שגם אם אין לי קשר עם אבא - אני חייב בכיבוד הורים. לכן יש לי שתי אפשרויות: או לקיים אירוע גדול שאליו יוזמן גם אבא, או לקיים שני אירועים נפרדים: סעודת בר מצווה רשמית בבני ברק, וגם בר מצווה בירושלים שאלה תוזמן משפחת סוכות המורחבת - משפחתו של אבא, וגם אבא יגיע.

"הבנתי שאין לי ברירה ובחרתי באפשרות השנייה. לא הייתי מסוגל לחשוב שאבא יגיע לבר מצווה שבה יהיו כל החברים. העדפתי לדחות את הקץ, מתוך מחשבה

אבא היה
שולח
מכתבים,
מתנות
ומתקשר
אלינו. אבל
אנחנו לקחנו
את הכסף
והמתנות
וקרענו את
המכתבים,
בלי לקרוא
אותם בכלל"

שקודם כל נעבור את האירוע הראשון בשלום, ואחר כך נתמודד."

כובע על העיניים

עד ליום שבו התקיים האירוע בירושלים שמואל לא באמת האמין שהוא עומד להתקיים. "יצאתי מבני ברק ברכב שבו ישבו כמה אנשי חינוך מהחידר שלי, כדי להשיג עליי ולדאוג שבאמת אני לא אולם. אני זוכר את עצמי יושב בחליפה רגילה, אפילו לא בבגדי שבת. פשוט לא האמנתי שבאמת אחגוג בר מצווה. בסופו של דבר הגענו לאולם, אך לא הסכמתי לצאת מהרכב.

"כולם ניסו לשכנע אותי. דודים ודודות עלו לרכב כדי לדבר אל ליבי. אבל אני סירבתי. ברחתי אל הבניין הסמוך לאולם ופרצתי בבכי. זה היה בכי מטלטל, נוראי, שנמשך שעה ארוכה. הרגשתי שאני בוכה את החיים שלי, בלי להצליח להבין מי נגד מי בכל הסיפור שהפך אותי לילד המסכן ביותר על פני אדמות.

"בשלב מסוים הגיע אליי הבן של האדמו"ר שלנו ואמר לי בקצרה: 'אתה לא יכול לעשות לאבא שלך כזה דבר. אל תחשוב על כלום, פשוט תיכנס לאולם'. הוא גם נתן לי לשוחח בטלפון עם מנהלי החידר שלי, שהבהירו לי שאם לא איכנס לאולם לא אוכל לחזור למוסדות. זה כבר היה איום של ממש. כך יצאתי מהרכב וירדתי אל האולם עם הכובע על העיניים. ככה ישבתי שם, חבוש בכובע שמכסה את העיניים, לא יוצר אינטראקציה עם

"אין מילים שיוכלו לתאר את מה שעבר לי בראש כשהצטלמנו יחד", אומר ר' מנחם סוכות ל'משפחה' אחרי תום הצילומים לכתבה. "כל הזמן עברו לי המחשבות: 'זה לא יכול להיות, זה לא אמיתי'. כל כך הרבה שנים לא האמנתי שהדבר הטוב הזה יקרה. היו גם כמה וכמה פעמים שניסיתי להתקרב, אבל בכל פעם ששמואל הבחין בי מהצד השני של הרחוב – הוא ברח. ופתאום, עכשיו, הוא בא ומבקש חיבוק".

קולו של ר' מנחם סוכות נשנק. "אין לי מילים אחרות מלבד 'היינו כחולמים'".

היו רגעים של ייאוש?

"במשך כל שנות הניתוק לא התייאשתי אף פעם. גם בזמנים הקשים ביותר האמנתי שזה יכול לקרות. אבל עדיין התייחסתי לכך כמו לחלום רחוק מהמציאות. והנה זה קרה. בדיוק לפני שבועיים אירחתי בשבת את שמואל ואת שתי אחיותיו שברוך השם חידשו את הקשר. זה דבר שבחלומות הכי אופטימיים שלי לא האמנתי שיקרה. במשך כל השבת לא הפסקתי להודות להקב"ה על כך. אני ממשיך ומתפלל שאזכה לחדש כך גם את הקשר עם הבנות הנוספות".

קשה אפילו לנסות לדמיין מה עבר עליך

בשנות הניתוק. ובכל זאת, מה הדבר

הקשה ביותר בכזה מצב?

"זהו שיברון הלב שאתה מרגיש בכל רגע ורגע. זה כואב יותר ממה שאפשר להעלות על הדעת", הוא משיב במבע מיוסר. "יש הורים שמדמים זאת למה שעובר על אב שכול או אם שכולה, אבל אני חושב שזה הרבה יותר גרוע. כי במצב של ניכור הורי אין קבר שאפשר להגיע אליו ואין יום בשנה שמציינים בו את הילד. מן הצד האחר יש ימים שמזכירים לך את הכאב, כמו חגים שאתה נמצא בהם לבד או ימי הולדת של הילדים.

"לפעמים אתה שומע על כל מיני

אירועים משמעותיים שקרו בחיים שלהם בלי שידעת עליהם, וזה חותך בך ממש בבשר החי. כך למשל הייתי פעם באמצע מסירת שיעור, כשהמכשיר הנייד שלי צלצל שוב ושוב. כשהבנתי שזה דחוף, הרמתי את השיחה וחבר טוב אמר לי: 'רק רציתי שלא תשמע את זה ממישהו אחר: הבת שלך מתארכת היום'... זו הייתה הדרך שבה נודע לי על האירוסין.

"באופן אישי אחד הדברים הקשים עבורי בניתוק היה שזה קרה בהדרגה. בכל פעם ילד נוסף הצטרף לניכור, וזה היה כל כך נוראי ובלתי נתפס. עם שתיים מבנותיי המשכתי להיפגש במשך כמעט כל השנים, עד לשנתיים האחרונות. עם זה, בכל שבוע כשראיתי אותן, ידעתי שאולי זו הפעם האחרונה שאנו נפגשים, ובכל פעם מחדש ניסיתי לשחרר את הרגע האחרון ואת המשפט האחרון שאני

"שיברון הלב שאתה מרגיש בכל רגע ורגע, כואב יותר ממה שאפשר להעלות על הדעת"

מילה של אבא: ר' מנחם סוכות, אבא של שמואל, מספר על שנות הניכור הקשות. על התקווה שלא פסקה, ועל רגע האיחוד המרגש יותר מכל דבר בעולם

"אל תתייאשו לעולם". מנחם סוכות

<<

שומע מהן, כי מי יודע, אולי זה לא ישוב עוד לעולם? ובאמת זה קרה באחת הפעמים, כשהגעתי למפגש והן לא הגיעו עוד..."

אתה מרגיש כעס על הילדים?

"היום לגמרי לא", הוא אומר בכנות. "אבל בתחילת הדרך כתבתי פעם לעצמי שיר על הילדים. אלו היו מילים שהתפרצו מתוכי, אפילו לא התכוונתי. בסיומו של השיר מצאתי את עצמי מזכיר איזו אמירה שניתן לפרש אותה שכביכול אני מחכה שהם יבקשו סליחה. כשקראתי את המילים שנכתבו כמו מאליהן, התחלתי לבכות. כי הבנתי שבמקום מסוים יש בתוכי אכזבה מסוימת מההתנהגות שלהם. "במשך השנים עברתי תהליך ממושך עם עצמי. למדתי המון, חקרתי את הנושא, וכיום אני יכול לומר שאין לי כלפיהם שום טענה או תלונה. אני יודע שהם לא אשמים כלל, וזה כמו שילד יעבור תאונה ולא תוכל לבעוט עליו בגלל שהוא פצוע ולא יכול להרים את היד. אלו ילדים פצועים שמתמודדים עם מציאות נוראית וסובלים בעצמם.

"בגלל כל מה שעברתי, פונים אליי במשך השנים הורים נוספים שעוברים מצבים דומים. אני מאוד מנסה לתמוך בהם. אחד הדברים שאני אומר להם הוא שחייבים להבין שהילדים אינם רעים, אלא זהו תהליך פסיכולוגי שעובר עליהם ולא מגיע חלילה מרוע. חשוב מאוד שההורים יבינו את זה, ואם הם באמת רוצים שהילדים יחזרו אליהם - חשוב שימשיכו להיות שמחים ויתחזקו באמונה בבורא עולם, כי בסופו של דבר ילד יחזור רק להורה חזק, ולא להורה שמשדר חולשה וכאב".

בתוך הים של ההתמודדות הבלתי נתפסת הזו, היו גם זמנים של שגרה?

"כן, יש שגרה. אני מאמין שאנחנו לא חיים רק בשביל הילדים שלנו, אלא החיים שלנו שווים גם בשביל עצמנו וכבני אדם. אנחנו צריכים לממש את עצמנו בלי קשר רק למצב הקשר עם הילדים. אני יודע שקשה לשמוע את זה, כי לפעמים נראה בלתי אפשרי לעשות את הניתוק ולהמשיך לחיות. אבל באופן אישי הקפדתי לנהל את השיחות על הנושא רק בלילה, ובמשך היום המשכתי בשגרת החיים שלי. אך כמובן שזו לא שגרה אמיתית, כי אין רגע שהמחשבות עוזבות אותך".

המצב הזה נשמע כל כך בלתי אפשרי ואיום לכל הצדדים. מה אתה בכל זאת אומר להורים במצבים כאלו שנותן להם כוח?
"אני תמיד אומר שאנחנו צריכים לזכור ולהודות על כך שהילדים שלנו ברוך השם חיים וקיימים, ועלינו להאמין בהם ובבורא עולם שהם יכולים להביא לשינוי. אסור אף פעם להרפות מהתקווה. תמיד צריכים להמשיך להתפלל ולקוות שייוצר הקשה המקרה שלי, שבו הנתק הסתיים אחרי כל כך הרבה שנים, הוא אומנם חריג, אך הוא לא היחיד. אני שומע סביבי כל הזמן סיפורים על ילדים ששבו להוריהם אחרי שנים של ניכור. אסור להתייאש, תמיד יש תקווה.

"חשוב לי גם להדגיש דבר נוסף: הורים לפעמים בטוחים שכאשר הסיוט יסתיים והילד ישוב אליהם - הוא ירוץ לזרועותיהם והכל ישוב להיות כמו בעבר, וזה ממש לא ככה. חשוב לי להדגיש את זה, כי פגשתי הרבה מאוד הורים, ובפרט אימהות, שנשברו דווקא בתהליך של חיזוק הקשר, כי הילד שחזר הוא אף פעם לא הילד שעזב.

"אבל כשהתהליך הזה קורה הוא ללא ספק הכי שמח שיכול להיות, זה הדבר הכי יפה בעולם. ברוך השם שזכיתי לכך, ואני לא מפסיק להודות בכל יום ויום".

הדמות הכי שחורה בעיניי באותה תקופה הייתה דמותו של אבא. אם במקרה הייתי נתקל בו הייתי חווה התקף חרדה

אף אחד. ישבתי שם עשרים דקות ואני יצאתי וחזרתי הביתה".

אבל בכל המקרה הזה הייתה גם השגחה עליונה, וסוכות מספר על כך בהתרגשות: "ביום שלמחרת האירוע האומלל, קיבלתי שיחת טלפון מיהודי שהזדהה בשמו ואחר כך אמר לי: 'אתה לא מכיר אותי, אבל שמעתי על מה שעבר עליך ואני רוצה שתבוא אליי לשבת כדי לעלות לתורה'. כמובן שהעברתי את השיחה הזו למבוגרים שליוו אותי, ולאחר בדיקה הם המליצו לי להגיע אליו.

"אותו אדם היה אחד האנשים הטובים שליוו אותי לאורך הדרך. במשך השנים ביקרתי אצלו לא מעט, שוחחנו הרבה והתארחתי אצלו בחגים ובשבתות. כיום אני מתגורר סמוך אליו ומלווה על ידו כל הזמן. לא פעם שאלתי אותו מה גרם לו לפנות אליי והוא הסביר לי בפשטות: 'ישבתי בבר מצווה וראיתי את הילד הטוהר הזה יושב שם ככה. אמרתי לעצמי שלא סתם סובבו מלמעלה שאני אשב פה. מהיום הילד הזה יהיה ילד שלי'. אותו אדם הוא אחד מהאנשים הטובים שהיו כמו נקודות של אור, ונתנו לי כוח לאורך הדרך".

בכיות בליל הסדר

כשמסוחכים עם שמואל סוכות, קשה להאמין שהוא בסך הכל בן 23, ושחסיפוז שהוא מגולל כאן עדיין טרי מאוד: חלפו בקושי שנתיים מאז שהוא שב להיפגש עם אביו. אבל כשהוא מדבר על שנות הניתוק - ניכר שליבו פצוע ושוחת דם, שהפצעים לא ניתנים לאיחוי, ובשלב זה אפילו לא הגיעו לכדי הבשלת הגלד.

"החיים הזניקו אותי קדימה", הוא מסביר. "כבר כילד קטן הספקתי לחוות כל כך הרבה, ומה שאני מתאר כאן הוא באמת רק קצה הקרחון. אני זוכר שבישיבה קטנה, כשהמשיגים כעס עליי בגלל משהו, לא התאפקתי והשבתי לו בתמיחה אמיתית: 'איך המשיגים יכול להגיד לי מה לעשות? כשהייתי בן שמונה כבר עברתי יותר ממה שהמשיגים יעברו במשך כל החיים שלי'. זה לא שרציתי להתחצץ, זה היה הכאב שהתפרץ".

במבט לאחור, אתה חושב שאם הצוות החינוכי היה מזהה מה עובר עליך הוא היה יכול להציל את המצב?

"לצערי, באותם ימים לא היה אף אחד בעולם שיכול היה לשכנע אותי שאבא שלי הוא אדם טוב. כל מי שניסה להגיד

להם ממי לקבל אותה".

אויב דמיוני

מה נתן לך באופן אישי כוח באותם ימים?
"באותם ימים לא הכרתי את המושג של 'ניכור הור' ולא ידעתי שיש לו שם. אבל כל הזמן ניסיתי להתחזק ואמרתי לעצמי שאני נמצא במלחמה. אומנם אני לא מבין מי נגד מי במלחמה הזו, אבל אני יודע שיש הרבה ניסיונות ואסור לי בשום אופן ליפול."

הייתי מבקר בבית פעם בשבועיים ובכל פעם הייתי מסתגר בחדר ומתעסק עם המוזיקה. החלום המוזיקלי הציל אותי באותן שנים, והוא באמת סיפק לי המון כוח ותקווה. אגב, רק אחרי שנים התברר לי שאת כישרון המוזיקה ירשתי מאבא וממשפחתו. משפחת סוכות היא מוזיקלית במיוחד. אבל אז אפילו לא הבנתי את זה, כי היה אסור להשמיע אף מילה טובה על אבא.
ובכל התהליך הזה, לא עברה מדי פעם המחשבה: 'אולי אנסה לפגוש את אבא?'

עליו מילה טובה, היה נתקל במאבק מצדי ופשוט לא הייתי מוכן לדבר איתו בגלל ה'חוצפה' שלו לסגור על אבא שלי. גם החברים הכי טובים ידעו שלא מדברים איתי על אבא. היו זמנים שבהם הייתי יושב בישיבה ופשוט בוכה עם עצמי. "הזמן העיקרי שבו הרגשתי את הבדידות היה בחגים ובפרט בליל הסדר. התארחתי בכל שנה אצל משפחה אחרת, וכשכולם שרו 'מה נשתנה', הייתי עוצם את העיניים ומשוחח מעומק הלב עם אבא שבשמיים, כשאני אומר לו כך: 'אבא, יושבים עכשיו כל כך הרבה ילדים ושואלים את אבא שלהם 'מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות'... אבל אני שואל אותך, אבא: 'מה נשתנה הילד הזה מכל הילדים? את מי אני אשאל קושיות? לא נותר לי לשאול, כי אם אותך'. זה היה רגע קדוש וגבוה בשבילי. הרגשתי קשר כל כך קרוב עם אבא שבשמיים, כמו אבא ובן יחיד."

סוכות מבקש לנצל את ההזדמנות כדי לציין דבר נוסף: "לדעתי, לרוב האנשים אין מושג כמה בחורי ישיבות מתמודדים עם משברים ממש לא פשוטים בחיים. גם אני לא ידעתי על כך, אלא שבתקופה האחרונה יש יותר אנשים במעגלים קרובים ורחוקים ששמעו מה חוויתי ונוצר מצב שבו בחורים יוצרים איתי קשר. את חלקם אני מכיר ואת חלקם לא,

וכך אני מוצא את עצמי מתוודע מקרוב לסיפורים קשים ביותר שבחורים עוברים בלי שאיש יודע. אני מצטמרר בכל פעם מחדש, משתדל לשוחח ובעיקר לשמוע. אין לי אפשרות לעזור מבחינה מקצועית, אבל אני מבין את הכאב, כי רק מי שחווה התמודדויות יכול להבין אנשים נוספים. "המסר העיקרי שחשוב לי להעביר לצוותים בישיבות הוא: 'שימו לב ועין לכל נפש'. כל אדם שאתם פוגשים עלול להיות כזה שנלחם במאבק שאתם כלל לא יודעים עליו. נסו להיות נחמדים תמיד אל תשפטו בחיים. רק תנו מילה חמה אוהבת לאנשים וילדים שלא בטוח שיש

"הרמתי את השיחה ושמעתי: 'שלא תשחע ממישהו אחר. תבנת שלך מתארכת היום'..."

"אני לא סתם נחשף, חשוב לי לתת כוח ולהתחנך: לעולם אל תנכרו". שמואל בראיון ל"משפחה"

"זו מחשבה שאפילו בטעות לא עלתה. הייתי כל כך מוסת, עד שהיה ברור לי שהדבר הנורא ביותר שעלול לקרות לי בחיים הוא שאפגוש את אבא. "עד כדי כך, שבאחד הימים אבא בא לישיבה. הוא המתין בחוץ למשגיח הראשי. כשהמשגיח יצא ממבנה הישיבה, אבא ניגש אליו וסיפר לו בבכי שהוא ניסה את כל הדרכים שבועולם כדי לפגוש את ילדיו וכעת הוא הגיע עד לישיבה. אבא אמר למשגיח: 'אתה התקווה האחרונה שלי. תגיד לי, האם יש לי עוד סיכוי לראות פעם את הילד שלי?' והמשגיח אמר לו את האמת לאמיתה: 'לצערי לא."

"אני חושב ובטוח שאין אחד שלא עובר מסע, קשיים ומניעות שיכולים לקחת אותו למקומות שונים בחייו. מה שהחזיק ומחזיק אותי, זה פשוט לראות את הטוב שבכל דבר. אני מאמין באמונה שלמה שאבא בשמיים, שכל כך אוהב את הבנים שלו - לא שולח להם ניסיונות בשביל שייסבלו ויעברו צער חלילה, אלא נותן להם את התקופות הללו כדי לבחור ולהאמין בכוחות שלהם ולהגיע איתם למרחקים וגבהים שאם נאמין בהם - נזכה לראות את הטוב ואת האור הגדול והעוצמתי שבנו. "והיה גם עולם המוזיקה שהתפתח אצלי מאוד באותן שנים וממש הציל אותי."

לא כי אני חושב שאתה לא טוב, אלא כי אני מבין שהילד בכלל לא מעוניין להיפגש איתך, וזו אכן הייתה האמת."

ומה עם החברים מסיביל? הם ידעו על ההתמודדות שלך?

"כשהייתי ילד הם לא הבינו כלל את הסיפור, רק ידעו שאני לא מדבר על אבא ושעדיף לא להזכיר לידי את המילה 'אבא'. בישיבה קטנה החברים שמעו בגדול על מה שקורה ובעיקר התעניינו מתוך סקרנות, אבל בישיבה גדולה כבר היו כאלו

שניסו לעזוב, כמובן אך ורק מתוך כוונות טובות ואמרו משפטים, כמו 'קוראים לך סוכות, אז למה אתה לא פוגש את אבא שלך'.

"והיו גם חברים שדרכו על נקודות רגישות ואמרו: 'אתה בחור עם ראש פתוח וליברלי, חכם ואוהב את כולם, אין בחור אחד שאתה לא מסתדר איתו. אז למה דווקא לאבא שלך אתה לא קשוב?'"

ומה ענית להם?
"אף פעם לא הרחבתי. תמיד הנבתי: 'יש דברים שאתם לא מבינים'. כשהמשיכו ללחץ, אמרתי להם: 'בין האירוסין לחתונה אסדר את העניינים, טוב! משהו עמוק בלב אמר לי, שיבוא יום שבו אצטרך ליישב את ההדורים, אבל העדפתי לדחות את היום הזה כמה שאפשר. רעד

החתונה היה נשמע לי זמן ממושך לכל הדעות".

חתונה, לא לווייה

זמן קצר לאחר מכן התקיימו חתונותיהן של אחיותי. "לאבא היה חשוב מאוד להשתתף בחתונות", מציין סוכות. "הוא הגיע עם כמה חברים שלו והתיישב בשולחן צדדי. הוא לא בירך את אחיותי, לא ליווה אותן לחופה, אפילו לא החליף איתן מילה. לא כי הוא לא רצה, אלא כי זה לא התאפשר. האווירה הייתה מתוחה,

הרגשנו שמשחו עוד רגע יתפוצץ, ובאמת היו כמה פיצוצים לא פשוטים ולא נעימים".

ואז הגיעה חתונה נוספת, של אחותו הצעירה ממנו, "שמחתי מאוד בשמחתה", מציין סוכות, "אבל לא הייתי מסוגל לחשוב על כך שגם החתונה הזו תיראה כמו החתונות של שאר אחיותי".
"בשבת אופרוך, אחרי הסעודה, מצאתי את עצמי יושב עם שלושת גיסיי

שאני הולך להיות האחראי על המוזיקה, אני מודיע לכם שאם אראה מישהו אחד מפריד בין שולחנות או עושה מעשה הכי קטן כלפי הצד השני, באותו רגע אכבה את המוזיקה ואלך הביתה. זה לא איום, כי חשוב לי שלאחותי תהיה חתונה שמחה".
מאיפה הגיע האומץ לצאת בכזו הצהרה?
"זה הגיע מהמקום הכי כאוב. באותו שלג בכלל לא חשבתי שאני עומד להתקרב לאבא וליצור קשרים עם משפחת סוכות,

ניגשתי לאבא. הוא אמר לי: 'תזל טוב, אחרי רגע הסתובב והוסיף: כמה נחת ביום אחד

"המסלול שעברתי פיתח אצלי רגע פנימי אינסופי". שמואל סוכות נער מכל הנשמה

ואחיותי, ובלי לתכנן כלום דופק על השולחן ומודיע להם: 'יש לי וידוי'. כולם השתקו, אבל אני לא התביישתי. 'קוראים לי שמואל', אמרתי, 'אני אח של הנשים שלכם וגם של אחות נוספת שעומדת להתחתן השבוע. כמו שאתם יודעים, אני זה שעומד לנגן בחתונה שלה ואני רוצה לספר לכם שהייתי בחתונות של כולכם. אם תשאלו אותי אם הן נקראו 'חתונות', אענה לכם שלא. אני מתלבט אם לכנות אותן 'לוויה' או 'ניחום אבלים'. אבל הפעם הזאת זה עומד להיות אחרת. הפעם, בשונה מהחתונות הקודמות, תהיה לנו כאן חתונה. ומכיוון

זה פשוט נבע מתוך דאגה כנה לאחותי. כששמואל עובר לתאר את החתונה, ניט שהוא מתרגש: "בתחילה הייתה קבלת הפנים. שרתי שירי רגש, כפי שאני רגיל בחתונות שאני מוזמן לשיר בהן. כמובן שהתרגשתי קצת יותר מהרגיל, זו הרי אחותי.
"ופתאום קלטתי את אבא נכנס לאולם. ראיתי אותו נעצר, נשען על הקיר, מניח את היד על העיניים ופשוט מקשיב לי. אני חייב להודות שזה הרעיד אצלי משהו. בפרט, שבאותו זמן כבר לא פחדתי לראות אותו כמו בעבר. משהו בלב זז. בשלב מסוים יצאתי מהאולם וכשעברתי לידו

ניגשתי אליו, נתתי לו יד ואמרתי לו: 'מזל טוב אבא'. הוא אמר לי: 'מזל טוב', אחרי רגע הסתובב והוסיף: 'אני יכול להגיד לך מילה? אמרתי לו: 'בשמחה'. ואז הוא אמר: 'כמה נחת אני יכול לראות מהילד שלי ביום אחד...'

"המשפט הזה פילח לי את הלב", הוא מתרגש.

"המשפט הזה הגיע אחרי 12 שנים, שבהן אני לא רואה את אבא ורק חושב תמיד שהוא אדם רע ומסוכן, ופתאום הוא מדבר אליי ממקום כל כך אבהי וחם. באותה חתונה החלפתי עם אבא עוד כמה משפטים וגם שוחחתי עם קרובי משפחה ממשפחת סוכות. בתמונה המשפחתית הצטרפתי אליהם, כאילו כלום לא קרה. אחר כך היו עוד כמה אירועים והזדמנויות מצד המשפחה של אבא שהשתתפתי בהם, ובסופו של דבר החלטתי שאני חוזר לשם לגמרי, מתוך הבנה פשוטה: אין שום סיבה שאפסיד את המשפחה שלי".

זמר עם נשמה

זמן קצר אחרי חתונת אחותו עבר שמואל להתגורר בירושלים, סמוך לביתו של היהודי היקר שהכיר למחרת הבר מצווה. "אלו היו ימים שבהם הפעילות המוזיקלית שלי התפתחה מאוד", הוא מספר. "התחלתי להתפרסם. התחלתי לראות הצלחה גדולה. היו הרבה

הזמנות, פרסומי קליפים וקבלתי אהדה גדולה מהציבור".

אתה חושב שהסגנון המוזיקלי שלך מושפע ממה שחווית?

"אני בטוח שכן, כי המסלול שעברתי בחיים פיתח אצלי רגש פנימי. בכל פעם מחדש כשאני מגיע לחתונה ושר שירי רגש, אני עוצם את העיניים ופשוט שר את הלב שלי, כי אני מרגיש שאלו הם הרגעים האמיתיים של החיים. כל הגשמיים, המחשבות על 'מה גידו' והעיסוק בשטויות, הם בלוף אחד גדול. האמת נמצאת רק בתוך הפנימיות שלנו, כי החיים שלנו שווים כל כך הרבה".

סוכות מוסיף משפט חשוב ושימושי: "באותם ימים גם הייתה לי מודעות עצמית מספיק גבוהה, כדי לדעת שאם אני באמת רוצה להשקיע בעצמי – אני חייב ללכת לטיפול מקצועי. כך התחלתי ללכת למטפל קבוע, בתדירות של פעם בשבוע. שוחחנו יחד והוא עזר לי לפתוח חסימות רגשיות. בזכות הטיפול הרגשי למדתי להקשיב לנפש ולנשמה שלי. זה גם הוביל אותי למקום שבו ברוך השם אני מאמין בעצמי ויש לי ביטחון עצמי גדול. למרות שאחרי כל מה שחוויתי בחיים, היה צפוי שיהיה בדיוק להיפך.

"זכות הטיפול גם הצלחתי לסלוח לאלו שניזקו אותי מאבא. זה לא מובן מאליו בכלל, כי הכי טבעי בעולם לפתח סוג של שנאה כלפי אלו שגרמו לנו לחוות את הדבר הנוראי והבלתי אפשרי הזה, אבל אני מבין שזה לא נכון ולא חכם. גם מבחינה רציונלית ברור לי שההסתות הגיעו מתוך מקום לא פשוט, והמשימה שלי כיום היא להיות בקשר ולכבד את כולם".

"יש לי עוד מסר חשוב: אתם, עסקנים ומאכזרים, אל תחשבו שיש לכם את הכלים להבין את הסיפור של משהו אחר. אם יש ילדים שעלולים להיזקק – אל תיגעו בסיפור. תתרחקו כמו מאש. זה דם. אלו נשמות שנרצחות, וזה על הידיים שלכם. אל תתקרבו לאש הזו. אין לכם שום זכות לנתק בין אבא לילדים שלו, בין אמא לילדים שלה".

מכתב מאבא

לפני כשנה הוציא סוכות קליפ מיוחד עם שירי שבת בשם 'פני שבת'. עד היום הוא נצפה יותר משלוש מאות אלף פעמים. קשה לצפות בקליפ בלי להתרגש, כי הוא מתחבר ממש לכל לב יהודי. "שאלתי את עצמי מה כל כך מיוחד בקליפ הזה, שהוביל לתגובות כה רבות",

מספר סוכות. "והאמת היא, שאני יודע את התשובה: אלו לא עוד שירי שבת, אלא ניגונים שחרוטים אצלי במקום עמוק כמסורת מאבא ומסבא, עם הניחוח של ברסלב ושל ר' שלומ'לה קרליבך. על הקליפ התחלתי לעבוד לפני כשנה וחצי, בדיוק אחרי שהתחדש הקשר עם אבא. פתאום התפרצו ממני כל השירים שגדלת עליהם בבית כילד קטן, אותם שירים שאבא שר איתנו בסעודות שבת ונלקחו מאיתנו יחד איתו. אבל כנראה בזיכרון הכ נצרבו ולא נשכחו. זו מתנה שנתתי לאבא אפילו בלי מילים. זה ממני בשבילי".

רגע לפני שאנו מסיימים שמואל סוכות עוצר לרגע ושולף מכיס דף לבן מקופל. "מכתב מאבא", הוא אומר לי. "מכתב שנשלח לפני כמה שנים, אבל רק לאחרונה פתחתי אותו בפעם הראשונה. אבא אישר אתם יכולים לקרוא".

אנו פותחים את הדף, והמילים כמו מדברות מאליו: שמואל יצחק יקר ואהוב, אני שמח בהזדמנות זו לפנות אליך ואני מקווה שאתה קורא את המילים שיוצאות מליבי אליך.

רציתי להשתתף איתך היום ביום ההולדת, וחשבתי להתקשר אליך לשיבה כי אני כבר חושב שהגיע הזמן שאוכל להעביר אליך את ברכותי בצורה ישירה יותר.

לבסוף לא התקשרתי, חששתי שיהיה לך קשה עם זה,

אך מצד שני לא הגיוני לתת למצב הלא הגיוני הזה להימשך,

ועוד יגיע יום שבו אתקשר. אשמח אם תענה לי ונוכל להחליף כמה מילים של אב ובן.

יצא לי לשמוע לאחרונה את השיר של שולי רנד 'עץ ופרי',

בכיתי כי הוא נגע בי כל כך, אני ממליץ לך גם לשמוע את השיר 'דע בני אהובי'.

מקווה שטוב לך בישיבה, אבא

שמואל מרים עיניים דומעות שפגשות את עיניו של אביו, שבאותו רגע הגיע כדי להשתתף בצילומים עבור הכתבה. שניהם שותקים. ניכר כי הרגשות הם הרבה מעבר למילים, אך די לראותם יושבים זה לצד זה, כדי לדעת שאת האהבה הזו – לא יהיה ניתן עוד לנתק. ■

"ישבתי בבר מצווה, חבוש כנובע שמכסה את העיניים, לא יוצר אינטראקציה עם אף אחד. ישבתי שם עשרים דקות ואז יצאתי וחזרתי הביתה"